

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállítás:

Kazinczi-utca 8II sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek
és reklamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Maros-Vásárhely, június 6.

(y) Köztörvényhatóságainknak rendezése politikai életünk egyik legfontosabb, legnagyobb horderejű feladata. Valameddig ez megalapítva nincs, hiányzik a tulajdonképi alap, melyen politikai életünk egész rendszerének nyugodnia kell. E rendezésnek kisebb vagy nagyobb szerencsével keresztül vitelétől függ országos létünk nyugalma, rendje és tovább fejlődhetése. Ezekre nézve, azt hisszük, egyetért velünk mindenki. A politikai pártokat, tiszta hazafiság mellett, itt ugyanazon egyetlen gondolat, ugyanazon egyetlen törekvés vezérelheti: biztosítani a sikert minél teljesebben.

Tisztában kell lennünk azzal, hogy nem a nemes, — hanem a képviselői megye áll előttünk. De tisztába kell jönnünk azzal is, hogy a megye nem is a politikai pártusák színhelye többé, hanem a közigazgatási és önkormányzati tevékenység tere. Az elsőnek biztosítani kell a rendnek megtörhetlenségét, a másodiknak termékenynyé kell tennie a rend által biztosított szabadságot. Ki ne akarná ezt, s ki fogná elhítni magával, hogy másképp e szerkezetében pártatlan institutionk hasznossá, s az új viszonyok között a parlamenti felelős kormányzat mellett is fenn tartandóvá fogja magát bebizonyítani a gyakorlatban is.

Ma a pártküzdelem a képviselőház termeiben és az oda választások urnáinál találja meg és kerekesheti méltó küzdterét; a megye, a rendszeres közélet eleven, de nyugodt és zavartalan tere kell hogy maradjon, hol a jelzettek közül egyik vagy másik irányban, pártatlanul, egyedül a hazaszeretet mély érzelmétől ösztönözötten kell hogy működjenek lankadatlanul mindenki. Nem a csinált, hanem egy rendszeres politikai élet szükségéből természetesen kiemelkedő közvéleménynek kell itt nyilvánulnia, a politikai pártok különböző iránylataival és üzelmeivel szemben. Ki egyebet akar, az nem egyébre törekszik, mint lehetetlenné tenni a megyét politikai életünk rendszerében s az pedig — nem kételkedünk kimondani — annyit teszen, mint megsemmisíteni a magyar alkotmány rendszerében azt, a mi a szabadságot mindig veszélyező központosításnak a szükséges határokon túl terjedését nálunk legbiztosabban akadályoz meg.

A mennyire tisztában vagyunk ezekkel, épen annyira megdöbbenőleg hatottak reánk az országos ellenzék manifestatioi. Ők nem sokat törődnek azzal, mit vár a nemzet a megyék rendezésétől.

A baloldal eddigi manifestatioi szerint nincs ugyan meglegedve az alapokkal, melyekre a képviselői megye fektetve lesz, azonban megengedi hiveinek, sőt kötelességévé teszi, hogy tevékeny részt vegyenek annak szervezésében, igyekezzenek többségre jutni, úgy a képviselői testület, mint hivatalokban. És ha az ellenzék úgy becsülné és fogná fel a megye feladatát, mint a hogy azt körvonalozó, semmi kifogásunk nem volna az ellen, alakuljon a képviselői jobb vagy baloldali férfiakból, csak legyen ott a valódi értelmiséggel párosult tiszta hazafiság tömörülve. A jó köz-

igazgatást, az önkormányzati termékenyítő tevékenységet s a nemzeti meggyőződés szabad kifejlését a baloldálnak csak épen úgy akarnia kell, mint a jobbnak. Amde a dolog nem így áll s azon feltevésünkben, hogy a megyék is abban a fejlődést meg fogják kimélni a politikai pártusák zavaraitól, mélyen csalódtunk. A baloldal a politikai pártusák előnyös positióinak tekinti a törvényhatósági rendszert, melyeket a többség főlényével elfoglalni magára nézve nagyon is hasznosnak talál. Innen akarja megvénni az országgyűlést; ezek által akarja megsemmisíteni amannak alkotásait; innen akarja dominálni a választási urnákat s megakadályoztatni a rendnek a mostani alapokon megszilárdíthatását.

Mi sajnáljuk, hogy a baloldal nem csak a kormányra, de még a köztörvényhatóságokban is — és épen az önkormányzati tevékenység körében is képtelenné teszi magát és arra kényszeríti a jobboldalt, hogy ez is határozott pártállást foglaljon el itt is vele szemben.

Igy biztos kinézésünk lehet arra, hogy valamint országos törvényhozásunk tevékenysége elzsisbasztva, sok részben elnyomorékítva lett, épen úgy elnyomorítatik a megyék tevékenysége. De ugyan mondják meg az ellenzék vezérei, ha elvégre semmi köztevékenység sem lehetend mentve a politikai pártusák izgalmaiktól, ha a szabad vélemény fejlődést és tevékenységet minden életmozzanatainkban a felülről jövő nyomás helyett a corrumált korteskedésnek sokkal zsarnokabb nyomása folytandja el, hol verhetend tanyát elvégre a szabadság, s hol fog biztos menhelyet a szabadra fejlett valódi meggyőződés kereshetni.

A nemzet jó közigazgatást, más szóval rendet, — önkormányzati tevékenysége kifejtetésének szabadságát követeli, ki ezt zavarni törekszik, az a nemzeti élet egészséges, ép fejlődését és a nemzeti erő izmosodását akarja megakadályoztatni s előbb rombolja össze a társadalmat, hogy sem annak felvirágzását munkálná.

A baloldal lelkesült a megyéért s ma már elsatnyítására, lehetlenné tételére törekszik, előre is pártusákkal készülven előlni kifejlődhetését s pedig a mi a megyén túl van, az uraim nem lesz a szabadság védművezete, hanem áthidalása az alkotmány megsemmisítésének. A pártküzdelem a maga helyén kifejti a jót, de a pártrajon-gás felbomlásra vezetett még mindenütt a nélkül, hogy győzelemre juthatott, vagy csak elfoglalt positióját is megtarthatta volna, mihielyt egyszer a zavar kiütött. A rajongásnak és szédelgésnek sorsa egy és ugyanaz volt mindenkor: rombolás után a romok közé temetkezett mindannyiszor maga is.

Kiméljük megyénk rendezését a politikai pártusák izgalmas zavarától, tiszta kézzel, józan hazafisággal, csak is ez egyetlen uton haladhatunk előre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház máj. 27-iki ülése nagyon rövid volt. Jelentést tesznek a központi és pénzügyi bizottságok; a kir. biztos póthitelről szóló törvényjavaslat harmadszori felolvasás után vépkép megszavaztatott.

A képviselőház máj. 31-iki ülését interpellációk és válaszok nyitották meg. Átalánosabb érdeket igényelhet Almási interpellációja az államvasuti szolgálat magyar-talansága ügyében. Gorove válasza tanuskodott arról, hogy a kormány részéről ez ügyben nem hiányzik a törekvés, de bizonyította azt is, hogy e törekvés vagy nem eléggé erőlyes, vagy nem elég ügyességgel érvényesül, mert az eredmény elégtelenségét maga a miniszter ur is kénytelen beismerni. Kielégítőbb volt a belügyminiszter válasza Hornaak az ünnepi munkaszünetelés törvényes korlátait illető interpellációjára. — A ház napirendjének két fő-tárgyát a gácsországi és a gümöri vasutakról szóló tv.-javaslat képezte. Az eredmény mindkét javaslat elfogadása volt, mire a ház még a kérvényi bizottság jelentését tárgyalta.

A képviselők ez ülésben rokonszenvüknek is adtak kifejezést b. Wenckheim irányában, ki ma először foglalt ismét helyet a miniszteri padon.

Június 1-én tartott ülésben Tancsics Mihály interpellálta a kormányt, szándékozik-e a regálék eltörlése iránt törvényjavaslatot benyújtani.

Napirenden a ház tárgyalás alá vette a vizszabályozási társulatokról szóló törvényjavaslatot is; vita nélkül elfogadta a részletes tárgyalás alapjául. Az egyes szakaszok közül csak a 3. idézett elő nagyobb vitát. E szakasz változatlanul hagyatott meg s a módosítások közül általában csak a lényegtelenek fogadtattak el.

A ház ezután a gátrendőrségről szóló törvényjavaslatokat tárgyalta és elfogadta. A részletekben támadt vitának elvi fontossága nem volt. A főrendiház elfogadta a közbiztonsági póthitelről, a fiumei kikötőre szükséges póthitelről, ennek fedezéséről, a horvát utakra 1869-ben fordított költségekről és végül a zólyom-besztercebányai vasutról szóló törvényjavaslatokat.

Jún. 2-án Babes Vincze a szegedi kir. biztos által elkövetett visszaélést említve fel, ez iránt interpellált, Kapp Gusztáv pedig a Dalmáci uradalmi pörös-ügyben adott be interpellációt.

A főrendiház jegyzője átnyújtá az ott közelebb megszavazott törvényjavaslatokat.

A pénzügyi- és központi bizottságok jelentéstétele után, harmadszori olvasással végleg megszavazattak a vizszabályozási és gátrendőri törvényjavaslatok. Egyéb tárgya az ülésnek nem lévén, ezzel befejeztetett.

A katonaság szabadságolása az aratási munkákra.

A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi magyar királyi miniszterium és a közös hadügyminiszterium között történt megállapodás folytán, a folyó évi aratási munkák alkalmával, az országban netán ismét mutatkozható munkákész hiány lehető enyhítése céljából, a katonaságnak aratási munkára való szabadságolása iránt a mult évekhez képest következő intézkedés jött létre:

Az országban állomásozó gyalog serezek és vadász zászlóaljok rendes őrszolgálaton álló legénysége az aratási időben három hétre a munkaadók rendelkezésére bocsátatik.

A rendelkezésre álló legénységnek aratási munkákra alkalmazása, az illetők szabad elhatározásától függvén, a munkabér és ellátás megállapítása a munkaadó és a katonaság közötti szabad egyezkedés tárgya, mely egyezkedés az ezred és zászlóalj parancsnokságok után lesz közvetitendő.

A fejenként és naponként 3½ krban megállapított egyenruha koptatási átalány mikénti lefizetése iránt az illető ezred vagy zászlóalj parancsnokai fognak a munkaadókkal megegyezni.

Hogy a katonaság munkára átengedése iránti kérések elintézésében minden idővesztéség elkerültesse, figyelmzettetnek az illetők, hogy személyesen, vagy beadványaikkal a legközelebbi katonai állomáshoz, — pedig ott, hol katonai állomás parancsnokság létezik, — ehez, különben pedig a katonai parancsnokságokhoz közvetlen forduljanak.

Mi is ezennel a munkaadók kellő eligazodhatása végett köztudomásra hozatik.

Mező-Kapus, 1871. május 27.

Tisztelt szerkesztő ur! Pár nappal ezelőtt Maros-Vásárhelyt mulatásomkor megtisztelő felszólítására ígéretet tevők, hogy megszekelyesedett becses lapjában vidéki életünk egyes mozzanatairól koronkint, annak idején, tudósítandom.

Hogy a mesebeli vízenyős eszmával nagyot ne kelljen ugranom, ott kezdem, hol elhagytam volt. A t. szerkesztő urral való találkozásom után pár órával utnak indultam, haza jó útban harmadfél órányira levő Mező-Kapusra, aztán a masinák melletti büszhödt légen s

bráhával szaporított térdig érő nagy sáron átvergődve, „hó, megállj!” kiáltásig csendesen haladtam; itt megállva a romladozó lukaesos Bodorhidért vámot fizettem; még ez csak hagyján! Alig távozom innét, egy másik „állj!” harsány kiáltás, illusztrálva az első lovak torkonragadásával; no de ez már több a soknál...! „Mi ez?” kiáltam kérdőleg, s egy barna szakállas férfi kalapot emelve, egy táblára mutat, melyen az áll: „Marosvásárhelyi kövezetvám.” — Hm.. hm.. hát aztán hallja maga, nem t'om hogy hijják, így kell vámot kérni? — valamit dadogott emberünk s én azalatt elég időt nyertem mellényem zsebéből a bejövéskor kapott vám czédulát kihúzni. „Nézze no, egy négy lovas szekérért 16 kr; hiszen maga adta, már nem is tudja?” „Tudom biz én, válaszolt a vámszedő ur, de ez a bejövéskor volt fizetve, most újra kell.” — Hát kérdem tovább — mondja csak, ha a negyedóránra levő Hosszufalunig ma tizszer elmegyek és visszajövök mindig újból meg kell fizessem a 16 krt? — „Ühüm” — volt a válasz s én kifizetve azt, nem kérdezősködtem többet. Tovább mentem s most már helyre akarva pótolni a vámosok késleltetését, sebesebben haladtam, s hogy olvasóim unalmára ne legyek, tudósítással is rövidbe leszek. Az utban még néhány apróságot jegyeztem meg: pl. M.-Bergenyé előtt második hid lyukas, könnyen szerencsétlenség történhetik, itt óhajtanék volna mihamarabb való megigazítását. A második hid — közvetlen a falu előtt — helyre lón állítva, használható; azonban arrább menve Mező-Bádnál a falu előtti második hidat a víz — hónapok előtt — elvitte, és az útát elszakította, de mindeddig betöltetlenül van hagyva, a vízmosta szakadás két-három ölnyi mélységben tátong; az ut erre felé egyenesen tart s e mélység előtt pár öllel ideiglenesen a használat által, most egy rothadt deszkákából összetakolt lejtőn vezet le, a nélkül azonban, hogy az utas — bár egy rossz pózna által — figyelmeztetve lenne, hogy az eddig tartott egyenes irány helyett, hirtelen e mezej utnak látszó rét végén térjen le, ha nyakát törni nem akarja. Már minő meggondolatlan! ez? mily könnyen történhetik itt az uttal ismeretlennel még nappal is, és bárkivel éjjel szerencsétlenség?

De most látom, hogy szépen állítok legelsőbb is a t. szerk. urhoz: csupa panaszszal! szépen ajánlom be magam! Már csak mégis írok valamit — legalább levelem végén — panasz nélkül is. — Itt Mező-Kapuson vetéseink meglehetősen jól állanak; a búza és rozs néhol meg is dől — a mi persze csak káros lehet — de a legtöbb helyt egyik túlságba sem megy át. Gyümölcs is lesz elég a hol tudniillik gyümölcsfa van; elég kár, hogy még, eddig csak a jobb birtokosoknál tenyésztek; különösen szilva sok mutatkozik s még eddig a szőlő is jól ígér.

Addig is, míg más csupa jót írhatnak, vegye jó neven

TÁRCZA.

A pünköshti rózsza.

(Egy barátom naplójából.)

(Folytatás)

Sebesen lépegettünk a hullámozó bucsusok tarka tömege között én és Ágnes. Utamnak semmi határozott irányt sem tűztünk, valamint a máskor oly élénken érdeklő nagy ünnepi közönség, a vásárbódék nyüzsgő pezsgő jeleneteikkel, szíval semmi körülöttem, rém nézve most nem létezett. Egész lelkemet Ágnes utóbbi beszéde, de még inkább Ágnes, feszült kíváncsisággal, szokatlan s eddig ismeretlen hevéllyel töltte be. Nehány percz múlva künn voltunk Somlyóba a csomortányi uton, s itt a természet csendje, — zajló keblem ellentéte, — eszmélni intett. Emberek jöttek szembe; hangos, vidor beszélgetésük sértőleg hatottak belső hangulatomra, hol most valami magasabb, menynevi harmonia ünnepélyessége kezdett helyet foglalni s mind szélesebb — szélesebb kört bevilágítani lelkem előtt. . . . önkénytelenül letértem Ágnessal a zajos szekér-utról, s egy keskeny völgynyílás pázsitján haladtunk tovább a közeli berek felé.

Oh barátom, ekkor sem lettem volna képes, és most is képtelen vagyok szavakba foglalni végtelen boldogságom érzetét, melyet e rövidke uton a keskeny völgyön át érezek! A rét bársony zöldje, a virágzó vadgyümölcs-és erdei fák lombozatja s illatja a kis vízer csergése, a madarak csicseregése, a tiszta égbolt hévnapjával, — minden most tárta ki előttem eddig föl nem ismert nagyszerű bűbáját, s érzem fejemen nyugodni a teremő áldó kezét, ki mind e dicsőt, szépet és boldogítót nékem ajándékozta. . . .

Elértük a berek szélső fát, némán, szóltanul. A lombok hűse arczom lángoló hevét édesen enyhíté, és mintha kitűzött életcélnak megérkeztem volna, öntudatlanul megállapodánk.

— Ágnes, szólítám meg a karomra fűződött lányt, s ő fölemelé arczát hozzám.

Oh minő arcz volt ez! Egy szentnek arcza, melyet a meny kapujában a dicsfény biborlángja körül folyt, hogy örökre rajta ragyogjon! . . . Szemeink találkoztak, és hosszan — hosszan tekintének egymáson át lelkeink mélyébe, az örökkévalóság végtelenségébe. . . . Egy könnyű tört fel onnan, s egy pillanatig ott tündöklött Ágnes pillán, hogy belőle támadjon egész életem boldogságának tenger. . . .

Ágnes keblemen pihent, hol sokáig átölelve tartám, s érzem forró könyeit lassan peregni le arczomon. . .

Idő és világ nekem most egy kis pentra szorult, a leányra, karjaim között. Nem számíthatam a perczeket, s nem tudom meddig álltunk így a fa alatt, míg egy fürge kecskenyáj kolompolása s a pásztor rikkantásai körülöttünk fölverték édes álmodozásunkból.

A leány ijedve bontakozott ki karjaimból, de kis kezét kezembem feledé, s egész testén remegni látszott.

e sok panaszt is, mely által szintén csak a közjónak használni kíván

egy falusi gazda.

A berlini iskolák külső körülményei egészségi szempontból.

(A porosz egyetemes közoktatásügyi kormányzat központi közlönyéből.)

Berlin előljárósága hosszabb idő óta nagy gondot fordít alkalmas iskola helyiségek felállítására s berendezésre, s e célra tetemes pénzbeli áldozatokat hoz. A híres Virchow 1869-ben véleményes jelentést tett és egészségi szempontból kilencz ártalmasságot említett meg, mint a melyek az iskolákban a betegségeknek főokai szoktak lenni. Egy városi iskolai küldöttség a történt berendezéseket megvizsgálta, s az észlelt eredményekről jelentést tett, melyből, a Virchow által felhozott 9 baj egymás utánja szerint, a következőket emeljük ki:

Az iskolák építésénél ama 9 pontra tekintet volt s az azok alapján fogantatott rendszabályok igen célszerűeknek mutatkoztak.

I. A levegőről.

Egyik főoka a betegségeknek, a tanulók nagy számából eredő egészségtelen levegő. Ez ellen intézkednek az által, hogy az osztályokban egy-egy gyermekre körülbelül 9 $\square$ 'nyi tér, s nem kevesebb, mint 100 köbláb osztálytér jut. A tanulók száma osztályonként szabályszerűen 60, vagy legfőlebb 70.

A fűtés, melegvíz fűtés által eszközöltetik, mely kitűnőnek bizonyult. Némely újabban építendő intézetekben légfűtést fognak kísérletül alkalmazni.

A friss levegő bevezetését s a romlattnak kivezetését czélzerű szellőzés eszközli.

A nedvesség távol tartására a földszinti talaj boltozatot nyugszik, a padló mindenütt olajjal van beeresztve, a falak $4\frac{1}{2}$ lábnyira deszkázattal bevonva.

Igy a levegő az osztályokban egészséges marad, ablakot és ajtót kinyitni, s így erősebb lég-huzamot előidézni, még a nyári meleg napokon sem engedhető meg, mert ez a tanulók egészségét veszélyezteteti.

2. A világosságról.

A világosságot illetőleg elv: hogy az osztályok a szemben lévő épületektől legalább 60 lábnyira essenek, így azután a földszinti osztályok is elegendő világosságot kapnak. Ablak 3 van minden osztályban $3\frac{1}{2}$ — $4\frac{1}{2}$ szélességgel. Az üvegtáblák nagyok, a nap ellen függönyök szolgálnak, a falak teazöldek, vagy bodzavirág-színűek.

— Ágnes, édes Ágnes, mondám neki szivem mélyéből, — tégedet az isten küldött hozzám, s neked nem szabad, de nem is lehet többé tőlem távoznod, mert veled életem is elhagyna. . . .

Ágnes a „távozás” szó egészen felriasztani látszott, s hirtelen összeszedve magát mondá:

— Az istenért Feri, nézd, esteledik, jaj végem van . . . édes anyámék eddig Somlyón vannak . . . jaj siesünk, jer, jer, oh mi lesz most belőlem! és könyei ismét megeredtek.

Mint tüzes lávacsepp égeté e köny most szivemet, s ismét átölelve Ágnes deli termetét, első és legszentebb csókommal bibor ajkára, mondám neki: „hogy” mi lesz belőled kedvesem? nőm leszel, esküszöm az élő istenre!”

— Tied örökre, . . . rebegé ő, és elsiettünk boldogságunk felszentelő oltárától.

Nagyon siettünk, az uton alig pár szót váltánk egymással a nénihez és megérkezésére vonatkozólag. Mikor Somlyó végében voltunk, Ágnes, ki a sebes járásban egészen kifáradott, egy perczre megállott lélegzeln; s mintha valami nagy szerencsétlenség érte volna arcza elsápadt, szép szemeiben az ijedtség tétozáló pillongatása cikázott s kezemet megragadva mohón szólt:

— Feri, oh istenem, elfeledtem a legnagyobbat, a miért Csikba jöttem, hogy neked megmondjam . . . jaj eddig anyám is tán megtudta . . . a rózsát. . . . És többet nem tudott mondani, hanem lélekszakadva majdnem futva sietni kezdett, úgy hogy alig birtam a sok népen keresztül lépteit követni.

Ágnes megállapodás nélkül, utat nyitva magának a tömeg között, a helység tulsó végéig sietett Szereda felé, honnan most is még hosszú oszlopokban érkeztek a keresztaljak. Nem messze az utban úgy látszott, megelpte szemeivel Ágnes a mit keresett, s most valóban szaladva ment egy darabig s egy szekér előtt megállt. Én is megijedve e rejtélyes viseletén, utána siettem, s percz múlva a szekér mellett termettem. Ágnes hozzám fordult, s hirtelen e néhány szót mondá:

— Feri, vedd le hamar ezt a nagy rózsát a szekérről, hamar, hamar, . . . az a tiéd, visszahoztam neked — az a tiéd. . . . És azzal ott hagyott, s oly sebesen, mint idejött, eliramlott Somlyóba vissza.

Alig tudtam magamhoz jöni ámulatamból, s már utána akartam rohanni, midőn a szekérről egy női hang szólt:

— Urfi, siessen kérem, vegye le már ezt az áldott rózsát, mert már elég félelmet állottam ki miatta, s ni, elindul micbe (székely tájszó — rögtön) a sor szekér s be nem vihetem Somlyóba, inkább meghalok.

A beszélőben zavarom mellett is felismertem az öreg Röbi asszonyt, Somosi néni cselédjét, de a szekér és ló idegen köz-sekér volt, melyet egy ismeretlen székely síheder hajtott.

— De hát mi van ezzel a rózsával Röbi asszony? kérdém tőle.

— Szóhat megmondta a kisasszony; felelt vállvo-

Mesterséges világítás (gáz) a községi iskolákban szálly szerint nem jó alkalmazásba.

3. Az ülőhelyekről.

Ezek iránt nem történt még teljes megállapodás, mégis az alkalmazásban levők igen jóknak bizonyultak.

A különböző korosztályok számára háromféle alaku ülőhelyek készítettnek, mértékök imez:

	Kicsiny,	közép,	nagy.
a) a pad magassága . . .	1' 1"	1' 3"	1' 5"
b) az asztal magassága . .	1' 9"	2' —	2' 3"
c) a pad szélessége . . .	9"	9 $\frac{1}{2}$ "	10"
d) az asztal szélessége . .	11 $\frac{1}{2}$ "	11 $\frac{1}{2}$ "	11 $\frac{1}{2}$ "
e) az asztal távols. a padtól	2"	2 $\frac{1}{2}$ "	3"

Az asztallapok minden osztályban egyenlő szélességűek, s vízszintes fekvésűek; jövőben valamivel szélesebbek fognak alkalmaztatni, s kísérletül a felsőbb osztályokban ferde fekvűek.

Az ülőhely szélessége 18", a pad hossza legalább 7 láb. A padok elhelyezése olyan, hogy a tanár könnyen juthat minden egyes tanítvány helyéhez.

Tisztaság kedvéért asztalok és padok sárgás fény-mázzal vannak bevonva.

(Vége köv.)

Orvosi jelentés az előpataki fürdőidény lefolyásáról 1870-ben.

Az egész időjárás természetellenes, szokatlan, többnyire esőző, különféle irányú szelekkel, a munkáskezek mezeit is lerontó, alig volt 4 nap egymás után folyvást derült, az esték és reggelek gyakran hűvösek. Ennélfogva, ha a gyógyulásért Előpatakára utazók különféle súlyos betegségekkel meg voltak látogatva, nincs mit csodálni. A fürdőbiztosi kimutatás szerint volt Előpatakán 526 család, személy összesen 1208. Orvosi utasítás és ápolásban 220 család részesült, legtöbbször az emésztő életművek bajainak gyógyítása végett, a gyermek koruktól egész a legkorosabbakig, továbbá az innen eredő vérszegény és kór minőségben szenvedők.

Sok bonyolodott kórosatok fordulván elő, megemlítem, hogy nagy része a vendégeknek máj és lép daggal szenvedők voltak és többnyire enyhülést és gyógyulást nyertek.

A más kórossal volt több mellfulladás, gyakori gyomor émelygés, hányás, rendkívüli haspuffadás, kóros kövérség, lábak vizenyősségével összefüggésben, sikeres gyógyulással.

Aranyeres különféle bántalmak nyervén kielégítő könnyebbülést.

Meglepő azon hosszas tapasztalásnak eredménye, mely

nitva; — én annál többet nem tudok, mint azt, hogy az urfi itt Somlyó végibe elviszi a szekérről, s meg azt, hogy ha valami baja történik hazulról idáig, hát a szegény kisasszony — isten bocsá — abba a nyomba meghalna, s a teinsasszony ha megtudná, hogy idehoztuk, hát — s itt zokogni kezdett, — a drága kisasszony úgy is meghalna. . . . No vegye le már, mert né indulnak a szekerek!

Most még kevésbé értettem az egészet, de egy titkos, sejtélemeszerű érzés ragadt meg, s a rózsát, — melyet ugyanannak ismertem fel, a mit Somosdiné mult őszszel nagybátyám házától elvitt magával, — csak nem ösztönszerűleg, egy hatalmas emelintéssel a szekérből az ut meletti árokpartra tettem. E perczben a szekerek szabad pályát kapva elrohogtak, s nekem nem volt többé időm Rebihez meg egy kérdést intézni.

Képzelted barátom roppant izgatottságomat, melyben ott állottam az elmondott jelenetek után az ut szélen a titokszerű rózsát mellett. Szerettem volna ott hagyni s Ágnes után rohanni, keblem úgy lázongott. — De az előbbi sejtélemes érzés ismét megfékezte indulatomat, s hogy mégis mielőbb ismét Ágnes körében lehessenek, egy arra jövő üres székely szekeren, rövid alku után a rózsátóval együtt szállásomra hajtaték, és a rózsátót szobámba zárva, Ágnes és anyja fölkeresésére indultam.

Nem volt könnyű dolog őket a néptenger közt megtalálni; de a szerencse kedvezett, s a nagy kéttornyú egyház előtti téren, midőn épen beharangoztak, megletttem őket.

Kezet csókoltam Somosdinának, de arcán fellegetek láték borongni, s Ágnesem szemei lesütve, könytől ázóttak voltak. A néni szigorral üdvözölt, s aztán mondá, hogy vecsernye után várjam meg Delneiéknél, a hová a szekérral szállottak, s azzal leányával együtt a templom felé sietett, hol már szinte emberhalál ment a nagy tolongás.

Én felejtém a néni szigorú arcát, s csak Ágnes könnyes szemei voltak előttem; a hölgyek elébe vágtam; hogy a lehetőségig utat törjek számukra a tolongásban. Sikerült is a templom kapuján belül az egyik közeli oszlop mellett egy akkora helyecsét szorítani számukra, hogy legalább a fulladástól óva lehettek. Vissza kijutni már különben sem lett volna lehetséges, de szándékom sem volt; mert ott lehettem anygálom mellett, oly közel hozzá, hogy lélekzetét arczomon érezhetém; s midőn az orgona hangjai az ég urához emelték a sok ezer ájtatos lelket, én is imádkoztam, oly buzgón, oly lélekből, mint kis gyermek korom óta még soha . . . mert az én földi anygálom szüzi imájával egyesült az én fohásom, s az ur meghallgatott. . . .

Vecsernye után nagy bajjal ismét kijutottunk a templomból, s az utcára érve, igen egyhangú társalgás közben értünk Delneiékhez.

(Folyt. köv.)

Rápoly Károly.

ganusítja, hogy az idült kórság miatt szintelen és gyengeségekben szenvedők, legtöbbször 10–14 napi gyógyviz használata után felelevenedve és javult színben mutatkoztak. A fürdő biztosi jegyzőkönyv eléggé kimutatja, hogy sok vendég jó távolságról utazott ide, — és megemlítendő, hogy máj és lép-baj enyhítéséért, két közép-korú egyén használta előbb 2–3 évig a karlsbadi gyógyvizet, és ottan nem talált hozzászólást annyi javulást, mint Előpatakán két hét múlva, mert Karlsbadban a gyógyvizet használata, hévsége miatt, mindig émelygést okozott, mely változás a javulásnak akadályozója volt.

Az aranyér bántalmái vértolulásban a fejfelé ideges körülményekkel egybefüggve gyakran vérhányást is okozva, különös viselkedéssel, — kivált a végbél nyíláson — mutatkoztak.

E kívül előfordult az idény alatt 12 tudó vérhányás kisebb, nagyobb mértékben tudó gümő kórosoknál — továbbá, több méh vérzés az áradásig és 3 vese vérzés.

Méhtakár részint bujakórból, többnyire méhgyengeségből.

Volt Difteritis 2, egyike után a nyelési izmok és idegek beállott benuháza itt elmúlt és meggyógyult.

Változás csúszos bántalmakkal volt elegendő, volt 4 szélhűdési, kik javulást találtak.

Vérhasban beteg elegendő és számos számórhurut a gyermekeknél, és kóros számtalan hasmenés.

Volt pokolvar egy magtalan nőnél a homlokon — halálozással; egy román férfiánál a nyakszirtben, ki több műtét után 3 hét múlva lábbadozni kezdett. Egy asszonynál a hónalj alatt, mely a balkart és emlőt már szederjessé tette, — meggyógyult; többeknél a kezén és lábán mutatkozott pokolvar, mely kisebb hosszabb idő múlva meggyógyult. Bujasenyv is volt képviselve különféle alakban, többeknél szájkéfékkel, azonban kellő gyógyítás mellett elenyésztek.

Dr. Szabó Vazul.

(Vége köv.)

Helyi dolgok.

— **A maros-vásárhelyi helyvéthitű főtanodában tartandó** közvizsgálatok sora az 1870/71-ik tanév második felében; kérdezi: Jun. hó 17-én d. e. 7–9-ig, a VI-ik közép osztályt: Konez József rendes, Urr György, Vályi Gábor, Deák József és Hunyadi Imre szaktanítók. 9–12-ig, a II-ik bölcselmi osztályt, természetből: Mentovich Ferencz r. tanár; d. u. 3–6-ig, az I-ső bölcselmi osztályt, ásványtanból: Elekes Károly rendes tanár; 19-én d. e. 8–12-ig, a II-ik bölcselmi osztályt, magyar történelemből: Bihari Sándor r. t. d. u. 3–6-ig, az I-ső bölcselmi osztályt, mértanból: Mentovich Ferencz r. t. 20-án d. e. 9–12-ig, a II-ik bölcselmi osztályt, egyháztörténelemből: Horváth Gáspár s. t. d. u. 3–7-ig, a II-ik közép osztályt, Gergely Sámuel rendes, Elekes Károly, Páll Károly, Nagy Lajos és Koronka Gábor szaktanítók; 21-én d. e. 8–12-ig, az I-ső bölcselmi osztályt, egyetemes történelemből: Bihari Sándor rendes tanár; d. u. 3–7-ig, az V-ik közép osztályt, Páll Károly rendes, Vályi Gábor, Deák József, Konez József, Hunyadi Imre és Gergely Samu szaktanítók; 22-én d. e. 8–12-ig, a II-ik bölcselmi osztályt, gondolkodás- és ismerettanból: Vályi Gábor jogtudor; d. u. 37-ig, a III-ik közép osztályt Nagy Lajos rendes, Elekes Károly, Deák József, Hunyadi Imre, Páll Károly és Gergely Samu szaktanítók; 23-án d. e. 7–10-ig, az I-ső bölcselmi osztályt, hellenyszből: Urr György r. tanár; 10–12-ig, a II-ik bölcselmi osztályt, latinyszből: Horváth Gáspár s. tanár; d. u. 3–7-ig, a 2-ik elemi osztályt, Lakatos Sámuel osztálytanító. 24-én d. e. 8–12-ig, az I-ső bölcselmi osztályt, magyarirodalom történetéből: Vályi Gábor jogtudor; d. u. 3–6-ig, az I-ső párhuzam közép osztályt: Bóka György rendes, Nagy Lajos, Gergely Samu és Koronka Gábor szaktanítók. 26-án d. e. 7–10-ig, a II-ik bölcselmi osztályt, hellenyszből: Urr György r. tanár; d. e. 10–1-ig, az I-ső bölcselmi osztályt, latinyszből: Konez József s. tanár; d. u. 3–6-ig, az I-ső közép osztályt: Koronka Gábor rendes, Bóka György, Nagy Lajos és Gergely Samu szaktanítók. 27-én d. e. 9–12-ig, a II-ik bölcselmi osztályt, növénytanból: Elekes Károly r. tanár; d. u. 3–7-ig, a 3-ik elemi osztályt: Dali István osztálytanító. 28-án d. e. 8–12-ig, a IV-ik közép osztályt: Horváth Gáspár rendes Deák József, Hunyadi Imre, Páll Károly, Gergely Samu és Dezső Béla szaktanítók; d. u. 3–7-ig, a 4-ik elemi osztályt, Gönczi János osztálytanító.

Junius 30-án délután 3 órakor a tanév ünnepélyes berekesztése.

Jegyzés. Junius 18-án délután 5–7-ig, a tanoda mellett fekvő téren, az önként vállalkozóknak testgyakorlati mutatóványait vezetik: Gruber Mihály testgyakorlat-tanító és segédje Viski Elek; kedvezőtlen idő esetében 25-én délután 5–7-ig fog megtartatni.

A VI-ik közép osztály átviteli szigorlatának írásbeli része május hó folytán megtörtént, a szóbeli vizsgálat július hó 1-ső és 2-ik napján fog megtartatni.

Az érettségi vizsgálatra állóknak szóbeli szigorlata július hó 3-ik s következő napjain tartatik, az írásbeli május hó folytán megtörtént. A tanári kar megállapodása nyomán kiadta: Maros-Vásárhelyt, 1871. máj. hó 31-én. Urr György, tanvezető tanár.

— **A városunkban** özpontosított honvédelmiségi dandár gyakorlati tanosztály mult szerdán május 31-én fejezte be gyakorlatait, s a mennyiben a mostoha időjárás és körülmények engedék, a főparancsnoksági terv szoros szem előtti tartása mellett, sikeres eredménnyel; melyben százados és tanosztály parancsnok Peielle Sándor urnak főérdeme van. A honvédelmségi és zászlóalj parancsnok Szabó János ur megelégedését és elismerő nyilatkozatát fejezte ki az utolsó napokban tartott vizsga alkalmával a legénységnek, mind a zárt, mind a szétszórta harcsmódban bemutatott képzettsége fölött; és elismerését tettlegesíté is, a midőn nagy részét a meg-

érdemlett előléptetéseknek ki is osztotta. Nem különben az ide vezényelt szabadságolt állománybeli tisztek is szorgalommal vettek részt a gyakorlatban, és tanulmányaik alaposságának — kivált egy nehányan — kitűnő jeleit adták, úgy annyira, hogy sajnálhatni, mikép a főherceg főparancsnok tervezett erdélyi körutja elmaradt, mert örömmel győződhetett volna meg, hogy a honvéd intézmény ily kezek és parancsnokok alatt bizton virágozni fog. A tanfolyam berekesztését az őrnagy ur vendégszerető asztala fűszerezte, hol kedélyes társalgás után, azon óhajjal oszoltak szét a tanosztály tisztjei, hogy hova hamarabb ismét viszontláthassák egymást.

— **A Deutseh S. Kávéháza** a napokban a főtéren lévő Pátrubán-féle házhoz lett átköltöztetve, a hol csinosan berendezve már meg is nyitattott. Óhajjuk, hogy e hely-változással más változásokat is jegyezhesünk fel.

— **A honvédmeház** javára Kormos Rezső honv. százados és menházi megbízott, e napokban árulta itt nálunk a „Történelmünk korszak alkotói” című 24 arczképéből láttuk, szerkesztőségünk már a 3045-ik folyószám alá, s így — ha különösen a tetemes mennyiségű felülfizetéseket is tekintetbe vesszük, — már e vállalat is szépecske összeget jövedelmezhet a kegyelt ezérra. A kép csinos kiállítás, s megváltási ára 2 frt o. é. Kormos R. ur innen Sz.-Keresztur felé a többi székely városokat utazza be.

— **Nyilvános köszönet.** Nagyméltosságu Szláv József miniszter ur, mlts Lipovniczky István püspök ur, mlts Endes Gábor ur, mlts Balla István ur, tks Pfeifer Ferdinand ur, tks Farkas Mihály és Szilágyi Sándor urak ifjusági könyvtárunkat 100 frtnyi ajándékban méltóztatván részesíteni: e kitűnő ajándékért a fentisztelet adományozók mindenikének az ifluság nevében hálás köszönetet mond. Maros-Vásárhelyt, 1871. június 6. Paal Gyula kath. ngymn. tanár.

— **Tokaji bor,** még pedig valódi, és nem afféle csinált, kapható e perczben városunkban! A ki meg akarja izlelni az égi „nektárt”, siessen ebből egy üveggel venni, mert nem sok van belőle. Kapható Szakács M. Gyulánál a „nagy pipához.”

— **A helyi egyesült asztalos társulat** is butoraktárt nyitott (helyisége a vár előtti Görög-féle házban); örvendetes jel arra, hogy városunk iparosai is megmozdulnak a vasut elérkezéig tért foglalni a felülről ide áramlandó nagy konkurrenzia előtt. Nem ártana, ha a csizmadia, timárok és egyéb iparüzők is idejében követnék a jó példát.

— **A maros-vásárhelyi halottak lajstroma.** 1871. május hóról (a katonai kórházakon kívül). Gál Imre 29 éves tudósor., Szöllösi Zsuzsanna 67 éves has-hártyalób, Drágus István 53 é. mellvízkór., László József 62 é. gerinczsorv., Csáti Mária 80 é. öregsegi gyengeség., Baumgartner Ferencz 58 é. tüdőlob, Csizsár Sámuel 69 é. agylób Jakab János 10 hetős görvél sor., Veréph Krisztina 21½ é. hörglób, Kriszta József 42 é. tüdőlob, Bilintzi János 28 é. evér, Jakab Polixena 72 é. öregsegi, Ötves Ilona 6 é. roncslób hörglób, Adolf Grosspits 31 é. tüdőgümő, Kis Kati 6 napos állkulesolódás. Ötves Kristof 64 é. tüdőhűdés, Veszeli Mari 56 é. tüdőhűdés, Márkusfalvi Lajos 75 é. öregsegi tudósor., Hávelka Sibilla 28 tüdővész, Pásztai Lajos 18 é. vízbefulás Hehl-vig Károly 59 é. szívfogulat, Torkos Gyula 6 hetős görvélyesor., Timár György 23 é. hagymáz, Viola Joska fél éves elzász, erdélyi Théréz 65 é. idegláz, Iries Jón 25 é. általános sor., Barta Anna 65 é. idegláz, Vizi János 36 é. guttaütét, Czenke Mihály 37 é. tudósor. Simon Elek 30 é. forró lázban, Rozenfeld Netti aszkorban, Herbeth Sámuel 28 é. aszkorban, Simon Józsefné, Csáti Mária 80 é. aszkorban, Gál Liza 32 é. vízkórban, Kovács Lajos 65 é. guttaütés, Kosztandi Mari 4 hónapos gyomorgöres, Kovács Jánosnének meghalt egy idő előtt való leánya. Szakács József 3 hónapos himlő ki nem ütés miatt, Dömzsödi Károly 8 hónapos tüdőgyulladás, Nagy Irma 14 napos görcsben, Csáti Lajos 75 é. aszkorban, Náthán Izrael 76 é. gyomorgöres, Gluz István 7 hónapos nehéz fogzás miatt, Fejér Sándor 7 é. agy-gyulladás, Farkas József 15 hónapos tüdőgyulladás.

KÜLFÖLD.

Az elkeseredés, melylyel a küzdelem Páris utcáin folyt, felülmúl minden képzéletet. A katonaság féktelen haragjában kíméletlenül öldökölt és dühében nem tett különbséget ártatlanok és vétkesek közt. Legszerencsésebben jártak még azon felkelők, kik fegyverrel kezökben estek el.

Az elfogott felkelők nagy része a Versailles közelében fekvő sartory-táborban van elhelyezve. Minden képzéletet felülmúl ama kínos helyzet, melyben a foglyok vannak. Szabad ég alatt napnak és esőnek kitéve, mocsokban és sárban hevernek a szerencsétlen foglyok. Sartoryban annyi felkelőt löttek már agyon a katonák, hogy számukat sem lehet bizonyosan tudni. És a mi legborzasztóbb: temérdek ártatlan ember esett áldozatul a soldateska vad dühének. Párisban eddigelé 375,000 fegyvert szedett össze a rendőrség. A kormány válság egyre bizonyosabb lesz Franciaországban. Thiers nem sok ideig fogja magát fentartani a kormányon, miután a monarchista többség napról napra elgületlenebb lesz az ősz államférfi iránt. Ha való a hír, hogy Picard és Favre kilépnek a kabinetből, akkor Thiers állása felette alá lehet ásva már is. Némely hírek szerint sikerült a kormányelnöknek Favré maradásra bírni. Annyi bizonyos, hogy a válság közeledik.

A nemzetgyűlés közelebbi ülésében Brunet a proscriptio törvényének eltörlését indítványozta, miután az nem egyezik meg a köztársasági elvekkel és csupán a dynastia szemvédelmének szolgált. A gyűlés ez indítványt sürgősnek jelentette ki.

Fontosabb azonban a mi ezután következett a nemzetgyűlésben. Több jobboldali képviselő indítványt nyuj-

tott be, hogy a Bourbon-hercegek ellen intézett 1832. és 1848. törvények töröltesse el. Kijelentett, ugyan-csak a jobboldal részéről, hogy a két Bourbon-ág össze-olvadt. Az egész többség pártolva az indítványt, azt követeli, hogy az sürgős tárgyalás alá vették, a mi nagy többséggel el is fogadtatott. Versaillesből jövő hírek szerint a monarchisták el vannak határozva, hogy Chambord gróftól ötödik Henrik név alatt Franciaország királyává tegyék. Párisi érsekké — a közelebbi táviratok szerint — Dupanloup orleansi püspök nevezetett ki. A versaillesi hadi törvényszék megkezdte a pört Rochefort ellen, ki azzal vádoltatik, hogy polgár-háborúra és fosztogásra iggatott.

Francia nemzetgyűlés jun. 1. ülésében a metzi capitulatio volt szó. Changarnier tábornok élénken kikelt Bazaine ellen, megróva habozását és idő vesztegetését, mi által sikerült a németeknek teljesen bekeríteni Metzét. Egyedül az éhség birta megadásra a francia hadserget. Changarnier beszéde további folyamában megemlíté, hogy okt. 24. mint parlamentair értekezett a poroszokkal, azt követel-vén, hogy a metzi hadseregnek engedtesse Algirba vonulnia. Frigyes Károly herceg azonban csak egy zászlóaljnak akarta azt megengedni. Francia részről e föltétel visszautasított. Changarnier beszéde végén azt mondja, hogy Bazaine nem volt szerencsés, és hogy a metzi capitulatio nem volt sem egyszerű, sem szabad elhatározás műve. Kéri végre a kamrát, ne tőrjön gyűlöletes gyanúsításokat oly férfiakon, kik dicső tábornokok voltak. Ugy látszik ebből, hogy Changarnier tisztázni akarja Bazaine-t az árulás vádjá alól, ellenben ügyetlenséget, habozást és szerencsétlenséget vet szemére.

Leflo hadügyminiszter erre kijelentette, hogy ő, mint hadügyér, meg fogja tenni kötelességét úgy a sedani, mint a metzi s a többi capitulatio ügyében.

Távirati hírek:

Páris, jun. 1. Darboy érsek és Deguerri apát hullái bebalzsamozva az érseki palotában egy hétig lesznek közszemlére kitéve.

Páris, jun. 1. Pyat és Grousset kivételével a commune tagjai mindnyájan elfogattak vagy elvesztek. — Delescluze lakásán oly fontos iratokat találtak, melyek a vidéken is tömeges elfogatásokat fognak maguk után vonni.

Flórencz, jun. 2. A kormány az erődk rögtöni felszerelését és élelmiszertel ellátását rendelte el. Velen-czbe pedig parancsot menesztett az ottani pokolgépek lefoglalása és hasonló készíttetése végett a különböző kikötők elzárására.

München, jun. 2. A nagy ó-katholikus gyűlés jövő szeptemberre várható. Rómából érkezett hírek szerint, Hyacinthe atya ottan ellenzéket szervez a csalhatatlansági dogma ellen s e czélból külön hírlapot ad ki.

Belgrád, jun. 2. Konstantinápolyból jelentik, hogy Prokes báró aggályát fejezte ki a portánál azon új eljárás iránt, melyet a porta hűbéres államaival szemben ujabb követ.

Flórencz, jun. 2. A kormány megerősíteni rendelte a Franciaország felőli határokat, főleg a casale-alexandriai vonalon. A monte Albanon több erőd és a Tanaró folyó torkolatánál két vár építése tervezeték.

München, jun. 3. Az ó-katholikusok konferenciájának koriphaeusai elhatározták, hogy Rómától nem szakadnak el, de a zsinatot s annak határozatait el nem ismerik, s a kath. isteni tiszteletet saját helyiségekben tartják.

Bécs, jun. 3. Brunnow atya (orosz) ma kapta meg a pápától kinevezési okmányát az ausztriai jezsuitarend főnökségére.

Pest, jun. 3. Bittó István kineveztetése igazságügyminiszterre bizonyos.

VEGYES.

— **Baresay László-né** urhölgy egy lelkes felhívást intézett Hunyadmegye hölgyeihez egy Déván felállítandó „szakavatott vezetők mellett teljesen felszerelt nőnevelde” tárgyában. Aldást és sikert kívánunk innen is e nemes törekvésre, mely többet ér minden nőmanczipacziójánál, női vezérézikknél, jótékony és kartékony hazárrál!

— **A hazai nagyobb városokban** jelenleg fennálló hus-árak statistikáját illetőleg Debreczenváros hatóságához beérkezett adatok szerint, legalantabb áll a hus ára N.-Károlyban, N.-Bányán. és Tasnádon hol is egy font hus ára 18 kr; legmagasabb pedig Soprony és Pozsonyban, hol 32 kr, továbbá Pesten, Budán, Temesváron hol 28–30 kr; Bösörményben, Brassóban, Eperjesen, Karcagon, Makón, Szathmárt 20 kr; a Zilah és Veszprémben fennálló hus ár ép annyi mint Debreczenben volt: 21 kr. Hozzátehetjük a kolozsvári árt, mely 23 kr, és a m.-vásárhelyit, mely 22 kr.

— **A magyar orvosok** és természetvizsgálók ez idén Aradon tartják gyűlésüket. Az alkalmasszerűleg megválasztott aradi központi bizottság már elő is vette a tanácskozást.

— **A magyar korona-örtség,** mint a „Katonai Közlöny” írja, 1872-től kezdve a magyar állami kincstár költségein lesz fentartva és közvetlenül a honvédelmi miniszterium alá helyezve. Tisztek és legénység a honvédség állományából nevezetnek.

— **Hol fizetnek legkevesebb** községi adót? kérde egy közgazdasági lap s azt feleli, hogy Dél-Németországban, hol a községeknek van annyi eszük s utakat, legelőket és közhelyeket gyümölcsfákkal ültetik be. egész csomó községeknek van, mely évenként 10,000 frtot is vesz be gyümölcs-fái után s e bevételből fedezi az utak fentartását, hivatalnokai fizetését, sőt sokhelyt az állami adót is. Mánheim községét 1858-ban kormányilag kelle kényszeríteni a gyümölcsfák ültetésére, 1868-ban pedig már 3700 tallér bevétel volt a gyümölcs-szüret

137,000 köből terményt adott, melynek ára 51,000 frt volt. Természetes, hogy ily jövedelem-forrás megvédésére ott nem sajnálják a faőrök fizetését sem. Nálunk fel persze, effélékre mint ábrándszerű dolgokra — gondolni sem lehet! Itt még a kövezetvámok és füstrovatok vas-korában élünk. . . Pedig kitudja? nem lehetne-e a polgárokat a fennirt fajta eszmékre is kapacitálni? Hja, de ha senki sem kísérti meg! . . .

— **Uj iparlovag-fogás.** A családok Pesten most azon szokást vették fel, hogy olesó ezüstórákat vesznek, galvanikus uton megaranyoztatják s ezeket hatalmas talmi aranylánczokkal látva el, így igyekeznek rászedni a falusi embereket.

— **Zemplénmegyéből** két fiatal ügyvéd velocipeden akarja bejárni az országot. Körutjukban már Kolozsvárra érkeztek.

— **Egy új világhírű ember.** William Geretti, a felülmúlhatlan légművész, ki legutóbbi sikereivel Amerikában felülmulta Blondint is, mert míg Blondin kötélén ment keresztül a Niagara, Geretti William legutóbb a Niagara fölé kifeszített sodrony kötélén velocipedén tette meg e hajmeresztő utat.

A szerkesztő nyílt postája.

Hangásaljinak: Fogadja meleg köszönetünket a becses küldeményért! Fentartjuk magunknak a személyes találkozás és eszmecsere szerencsáját mielőbbre. Mlts J. J. királybíró urnak helytt: Nem lehetne szerencsénk a mezőcsávási szép tényről, a takaréknak magtár megalapításáról az egyik tisztelt alapító tollából, örvendetes hirt adni a Székelyföldnek? Alkotni és buzgítani egyszerre szebb mint egyenként!

Trövénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. június 5-ik és következő napjain a következők ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.
(Folyt. és vége.)

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal.

Hersch Farkas Hersch Fischer e. birtokhábor i. Pachonics Mamjának Balats Nicolae e. 49 frt kártérítés i. Sicoe Juonnak Bobár Nicolae e. birtokháborítás i. Lutsch Katalin Sára és Anna Lutsch Márton és társa e. 160 frt i. Gunch Anna Sigmond András e. nevelési és tartási költségek i. Jakobi Frigyes Teutsch Károly e. 420 frt i. Arz Frigyes Dunka Pál és társa e. egy 1000 frt földtehermentesítési kötvény visszaadása i. Görög Rebeka előbb Prágai Péterné később Unisor Pálné hagyatéka ügye Kiskoru Zacharides Johanna gyámsági ügye.

Előadó k. t. bíró Dózsa Dániel.

Kovrig Veronika, Kovrig Igna e. kitelepítés i. Krikka János Krikka László e. tulajdonjog i. Fábán I. Székely Klára e. és segédgyám Székely S. e. végrendelet érvénytelenítése i. Balog Sigmondné Dénes Sigmond e. osztályrész kisa a i. Kovács Ferencz Kovács I. hagyatéka e. tartási kötelezettség i. Balla László és t. B. Kemény Istvánné e. 1049 f. s jár. i. Kozma I. Sándor J. 480 ft i. Todorán Gyorgye Alexandru Petrucezkú e. adósság. Balázs Rózália Balázs F. e. adósság i. Kirstein Adolf Lévi S. e. Vajda J. Fogarssi Károlyné e. házber i. Mosa József és társa Valda Petre s t. e. keresmajog arányosítása i.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter.

Drotteff Johann Henter Wilhelm e. 2 frt 40 kr i. Lénárt Márton Solyom Sándor árvái e. 245 frt 63 kr i. Miklósi Ferencz Ferencz Elek és társa e. birtokháborítás i. Anna lui Aoram Mihaiu Antoniu Balomiri e. zárlat i. Pusga Joanu Korp Johann e. 24 frt 20 kr. Bölöni Ferenczné Krecza Nicolae és társa e. sommás visszahelyezés i.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál.

Lukács János Lucz János és Katalin e. 30 frt i. Dombi András és társa Krizba községe e. 40 frt i. Hartstein Jakob Bikfalvi József és társa e. bérleti szerződés teljesítése i. Majer Markus Gellner Sofia és Gellner Vaszilika e. 75 két ökrös napszámnak 90 frtban megfizetése i. Márkovits Buránnak Szücs Monu e. 165 frt 58 kr. i. Mán Ferencz Henrich Antonia e. 2 drb. vászon kiadása illetőleg annak 30 frt értéke megfizetése i.

Előadó k. t. bíró Stojka Antal.

Hankó Lajosné Kovács Francesika hagyatéka ügy. Helenka János Paizs István e. 100 frt és 93 frt 86 kr. i. Iklandi unitarius egyház Özv. Nagy Károlyné e. birtokhábor i. Zongor Sándor Csáki Albert és társa e. 800 frt i. Bölöni András Végh Pál e. birtokháborítás i. Tetés Ferencz Timár István e. birtokháborítás i. Grünfeld Mihály Hankó Sándor e. 13 frt 77 kr. i. Deutsch János Blatt Schmill e. 34 frt i. Barics Ignácsi Baricz Ferencz és társa e. 6 drb. föld felerésze i. Id. és ifj. Antal János Dombi Mátyás s társa e. birtokhábor i. Mucz Todor és társa Mucz Ignác e. egy hagyaték 2/3 része i. Özv. Budai Károlyné Tiboldi Ferencz hagyatéka e. 40 frt iránti.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám.

Bokor Péter Zakarias Lukács és társa e. haszonbér felmondása i. Furka János Jakob Gyorgye e. kártérítés i. Ugyanaz ugyanaz e. kártérítés i. Czirjek Ferenczné gyámi számolás ügye Friedrich Károly Wrba Antal e. 240

frt i. Onia Péter hagyatéka ügye Streitfortor Sára és társa Binder János e. apaság elismerése és gyermek tartás i. Kertész Elek Kelemen Samuel e. sommás visszahelyezés i. id. Gajzágó Antal Fried Adolf e. 375 frt bérleti összeg i. Csobánczi Pál Matiau Gyorgyéné és társa e. kártérítés i. Záviansky Miklós Székely István e. 39 frt fuvarbér iránti.

III. Tanács bűnügyben.

Előadó k. t. bíró Sándor János.

Szabó Todorné Kimpián Anna e. gyújtás i. Daradits István e. lopás Fuja Gyorgye és Darotzi Márton e. testi neh. sértés i. Zegrén Simon e. lopás i.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon.

Depner B. János e. csalás i. Zilahi János és társa e. gyilkosság i. Czopán Gávriss és társa e. nehéz testi sértés i.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György.

Popa Dunitru Todor és társa e. lopás i. Dregvi Izidor e. súlyos testi sebzés i. György Mihály és társa e. súlyos testi sebzés i. Davidu David e. súlyos testi sebzés i.

Előadó k. t. bíró Stojka Antal.

Manschütz János e. becsület sértés i. Brényei Ádám e. testi súlyos sértés i. Borcia Jakab e. testi súlyos sértés i. Piri Anti és társa e. lopás ir. Orbán József (magyarosilakos) e. lopás.

Előadó k. t. pótbíró Mégay Ferencz.

Comán Olariu e. tolvajság Radu Juon és Drumasch Vaszilie e. tolvajság Székely István e. csalás Theiss Mihály és társa e. hivatali hatalommal visszaélés és csalás i.

IV. Tanács urbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Antalfi Gábor.

Varga Ferencz Szörcey Dénesné e. egy telki állomány megváltható természete i. Thury Gergely Molnár István e. egy belső telek s kültartozékai megváltása i. Tyuzán Lup Makray László e. külső fekvőségek visszabocsátása i. N.-Enyedi év. ref. főiskola Arszu József e. egy telek állomány megváltása i. Ugyanazon főiskola Bergyan Nicolae e. egy belső telek s tartozékai megváltása vagy vissza adása i. Balog Mihály Csokán Juon e. egy belső állomány s kültartozékai visszabocsátása i. Tompos Ferencz Tompos János Keresztes Ferencz e. egy telek állomány visszabocsátása i. Bothos Sigmond jogutodai Bothos Katalinnak Szöcs Aron és Nyárádi Antal e. két belső telek s tartozékai kiültetése i.

Előadó k. t. pótbíró Gruz István.

Bunya József özv. Antos Józsefné e. Ince Sándor ifj. Szöcs Gergely e. b. Bornemisza Albert Krisán Joska lui Tanaszie e. gr. Bethlen Pál esődtömege Román Szánduj e. Szöcs Abraham Antal Imre e. Daniel Emilia és br. Splényi Antal Kovács József e. A N.-Enyedi ref. főiskola Dobrata Pavel e. ugyanannak Nyisztor Vaszilie e. ugyanannak Komzán Gávriila e. Turmann Antai Szilágyi István ellen.

Jegyzéke

azon urbéri ügydaraboknak, melyek a m.-vásárhelyi kir. urb. törvényszéknél 1871 június 10-én tartandó nyilvános ülésben elő fognak adatni.

Ülnök Tamási Béla által

Pataki Lászlónak déésfalvi Avram Szivnyné és Czerán Vasziné, Burszány György, Marton István, Máthé Mihály, Margineán Szimeon, Székely András, Margandai András, Lázár Péter Csinguj, Béres Marci andrás, Por-Mihály, Gergely György e. p. Derzsi Istvánnak Kolgya Juonné, Kolgya Mihály Szabo István, Molnár Feri és Molnár István e. p. Muzsnai Sámuelnek Farkas Mihály e. p. Musnai Treska és társainak Kis János e. p. Tolnai Jánosnének Gálfaleán Vonuj, Bán vonujné, Kis Juonné és Takács Vonujné e. p. Beregszászi Imrének mezőbándi Dán Vaszi e. p. Szász Márton Józsefnek Turi Borbára e. p. Kis Péternek ugyanez ellen, Turi Borbárának Szelisztján György és Jakab e. p. Pap Tamás Simeonnak Nagy Klára e. p. Kese Györgynek Rácz Szánduj e. Musnai Treska és társa déésfalvi Molnár Miklos, Szelistján Vaszi, Sztán Iszailla és Moldován Vladika Juon e. p. Pataki Lászlónak Kis Minya Jancsi. Posa Dumitru és Deserát Vonus Tanasz e. p. Ujfalvi Jozsefnek Baun Mihály e. p.

Ülnök Vlád Miklós által.

Dicső Szentmártoni határ tagosítás ügye Kovácsi Sándornak Adámosi Csiki Getzi Pista elleni pere Kovácsi Sándornak Szucs Mihaila Völczán Iván e. p. Kovácsi Károlynak Szakács István e. p. Moldván Todornak Kovácsi Károly e. p. gr. Béli Ferencznének Dicső-Szentmártoni Máté Jozsi Rantri, Szántó Pál, Kretsun Nonu és Kis János e. p. Andronia Vaszilikának gr. Bethlen Farkasné e. p. gr. Bethlen Farkasnének Zsidveán Mihailal e. p. Mezei István, Csurka Dumitru, Bleza György, Puja István és Jonás Pál e. p.

Bécsi tőzsdei árkelet. (Június 6.)

5% metallique	58.90
5% nemz. államkölesön	68.90
1860. államkötvény	99.80
Bankrészevény	779.—
Hitelrészevény	286.—
London	123.30
Ezüst	121.35
Arany	5.84
Napoleon arany	9.80 1/2
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	80.20
" " " temesi	77.75
" " " erdélyi	76.25
" " " horvát-slavon	85.—

Felelős szerkesztő: RÁPOLTY KÁROLY.

H I R D E T M E N Y E K.

Az általános

elemi biztosítóbank

melynek intézményei a kielégítésre legteljesebb biztosítékot nyújtanak, alólirt által elfogad biztosítási ajánlatokat,

jég, tűz, villámcsapás és szétrombolás ellen

lak- és gazdasági épületekre, áruraktárokra, kiesélt vagy szalmában levő terményre, a mezei gazdaság és müipar egyéb terményeire

földmivelői és más szerszámokra, állatok gyárak, gépek és szerekre,

háztartások u. m. butorok, ruha és fehérneműekre stb.

A jég elleni biztosításnál az eddigi szokásban volt különféle osztályozás helyett a díjak csak két osztály szerint fognak számittatni és pedig az első osztályban **legolesóbb díjak, tekintet nélkül arra vagyon az utobbi 5 évben jégverés volt-e vagy sem** a másodikban felemelt díjak igen veszélyesnek ismert helyekre nézve.

A díjak nagyobb összegnél **váltak** által fizethetők, melyek aratás után lesznek beváltandók.

Egyszerűsített felvétel, okszerű árszabály, **legolesóbb díj**, lényeges engedések, könnyebbitett lefizetés, fokozatos leszállítása mellett.

Részesítés a tiszta jövedelemben, biztosított tagok (helyi választmány) véleményadása a kár nagyságáról, az évi nyereség 10%-tól átengedése, tűzvédezők és oltószerekre **egyéb ujtások.**

Felvilágosítással áttekintések és bevallási nyomtatványokkal a legnagyobb készséggel és díjmentesen szolgál.

A maros-vásárhelyi főügynökség
az Székelyföld, Tordamegyére és Besztercevidékre.

Melczér és Milchnél,
pipere, norinbergi és rövidáru üzlet, főpiacz.

(33

5—*